

1. gyakorlat

Középiskolai ismeretek ismételése

Horváth Márton

BME, Matematika Intézet, Geometria Tanszék

2021. szeptember 9.

1. feladat (a)

Oldjuk meg $\mathbb{R}$ -en az $x + 2 = \sqrt{4x + 13}$ egyenletet!

1. feladat (a)

Oldjuk meg $\mathbb{R}$ -en az $x + 2 = \sqrt{4x + 13}$ egyenletet!

A gyökvonás miatt $4x + 13 \geq 0$, azaz $x \geq -\frac{13}{4}$.

Az egyenletet négyzetre emelve esetleg újabb gyököket kaphatunk:

$$(x + 2)^2 = 4x + 13$$

$$x^2 + 4x + 4 = 4x + 13$$

$$x^2 = 9$$

$$x = \pm 3$$

Visszahelyettesítve ezeket az eredeti egyenletbe azt kapjuk, hogy az $x = 3$ megoldás, az $x = -3$ nem megoldás.

1. feladat (b)

Oldjuk meg $\mathbb{R}$ -en az $\left| \frac{3x + 2}{x - 1} \right| = 3$ egyenletet!

1. feladat (b)

Oldjuk meg $\mathbb{R}$ -en az $\left| \frac{3x+2}{x-1} \right| = 3$ egyenletet!

Kikötjük, hogy $x - 1 \neq 0$, azaz $x \neq 1$. Egy szám abszolút értéke pontosan akkor 3, ha a szám -3 vagy $+3$. Tehát két eset van.

Az első:

$$\frac{3x+2}{x-1} = -3$$

$$3x+2 = -3(x-1)$$

$$3x+2 = -3x+3$$

$$6x = 1$$

$$x = \frac{1}{6}$$

A másik eset:

$$\frac{3x+2}{x-1} = 3$$

$$3x+2 = 3(x-1)$$

$$3x+2 = 3x-3$$

$$2 = -3,$$

ami ellentmondás, tehát ebben az esetben nincs megoldás.

Tehát az egyetlen megoldás az $x = \frac{1}{6}$ (ami nem 1).

2. feladat

Oldjuk meg $\mathbb{R}$ -en az $\left| \frac{x}{2} + 2 \right| \leq 3$ egyenlőtlenséget!

2. feladat

Oldjuk meg $\mathbb{R}$ -en az $|\frac{x}{2} + 2| \leq 3$ egyenlőtlenséget!

Egy szám abszolút értéke pontosan akkor legfeljebb 3, ha a szám -3 és 3 között van:

$$-3 \leq \frac{x}{2} + 2 \leq 3$$

$$-5 \leq \frac{x}{2} \leq 1$$

$$-10 \leq x \leq 2$$

Tehát $x \in [-10, 2]$ a megoldás.

3. feladat

Ábrázoljuk függvénytranszformációkkal az $f(x) = x^2 - 6x + 8$ függvényt!

3. feladat

Ábrázoljuk függvénytranszformációkkal az $f(x) = x^2 - 6x + 8$ függvényt!

Teljes négyzetté alakítunk:

$$f(x) = x^2 - 6x + 8 = (x - 3)^2 - 9 + 8 = (x - 3)^2 - 1$$

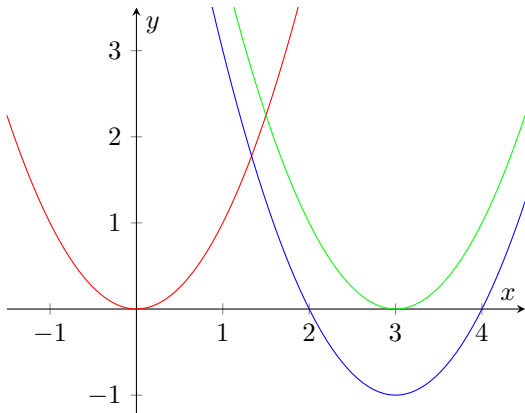
3. feladat

Ábrázoljuk függvénytranszformációkkal az $f(x) = x^2 - 6x + 8$ függvényt!

Teljes négyzetté alakítunk:

$$f(x) = x^2 - 6x + 8 = (x - 3)^2 - 9 + 8 = (x - 3)^2 - 1$$

Tehát az $y = x^2$ grafikonját 3 egységgel jobbra, és 1 egységgel lefelé kell mozgatnunk.

4. feladat

Írjunk fel olyan egyenlőtlenség-rendszert, amelynek a megoldáshalmaza az $A(0, 0)$, $B(0, 5)$ és $C(1, 3)$ csúcspontú háromszög belseje.

4. feladat

Írjunk fel olyan egyenlőtlenség-rendszert, amelynek a megoldáshalmaza az $A(0,0)$, $B(0,5)$ és $C(1,3)$ csúcspontú háromszög belseje.

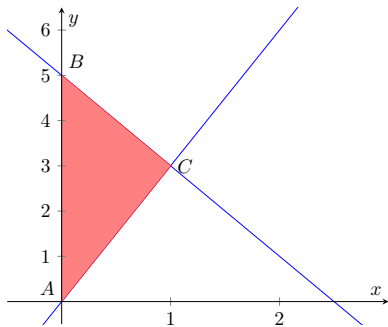
AB oldalegyenes egyenlete $x = 0$,
ettől jobbra levő pontok: $x > 0$.

AC oldalegyenes meredeksége
 $\frac{3}{1} = 3$, így az egyenlete $y = 3x + 0$
(átmegy az origón).

A háromszög belseje ezen egyenes
felett van, így a megfelelő
egyenlőtlenség: $y > 3x$.

A BC oldalegyenes meredeksége
 $\frac{-2}{1} = -2$, így az egyenlete
 $y = -2x + 5$, mert az y -tengelyt az
5-nél metszi.

A háromszög belseje ezen egyenes
alatt van, így a megfelelő
egyenlőtlenség: $y < -2x + 5$.

A háromszög belsejét meghatározó
egyenlőtlenség-rendszer:

$$x > 0$$

$$y > 3x$$

$$y < -2x + 5$$

5. feladat

Vázlatosan ábrázoljuk azon pontok mértani helyét a síkon, melyekre a $x^2 + y^2 + 2y < 3$ és $y^2 < x + 2$ egyenlőtlenségek egyszerre teljesülnek.

5. feladat

Vázlatosan ábrázoljuk azon pontok mértani helyét a síkon, melyekre a $x^2 + y^2 + 2y < 3$ és $y^2 < x + 2$ egyenlőtlenségek egyszerre teljesülnek.

Az első egyenlőtlenséget teljes négyzetté alakítjuk:

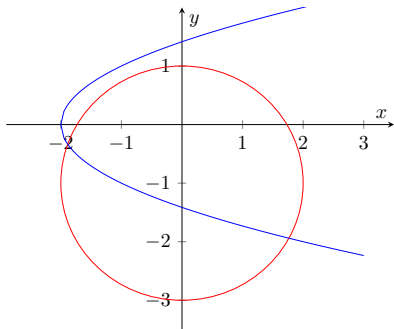
$$\begin{aligned}x^2 + y^2 + 2y &< 3 \\x^2 + (y + 1)^2 - 1 &< 3 \\x^2 + (y + 1)^2 &< 4,\end{aligned}$$

ami egy $(0, -1)$ középpontú, 2 sugarú kör belseje.

A második egyenlőtlenségénél először csak a határt tekintjük:
 $y^2 = x + 2$.

Ez az $y^2 = x$ parabola 2-vel való eltoltja balra.

Ennek a belső pontjai a $y^2 < x + 2$ egyenlőtlenséget kielégítő pontok.

Mindkét egyenlőtlenségnek a megállapított két tartomány metszetének pontjai fognak elegendet tenni.